

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bármentetlen levelek csak ismer
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Ráthy László könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bármentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos poltisor egyasori hárda-
tásnál 6 kr. s minden következőnk-
nál 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyilt-tár sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

az

„ALFÖLD”

című politikai napilap

október—decemberi évnegyedre

Előfizetési feltételek:

Helyben:

Negyed évre	3 frt — kr.
Két óra	2 „ — „
Egy óra	1 „ — „

Vidékre:

Negyed évre	3 „ 50 „
Két óra	2 „ 40 „
Egy óra	1 „ 20 „

Az előfizetési összeget kérjük Bettelheim-testvérekhez, vagy az „Alföld” kiadó-hivatalához bérmentett levélben annyi inkább e hó végéig beküldeni, miután a nyomtatandó példányok száma nem fog az előfizetők számán túlterjedni.

A kiadó-hivatal.

Ausztria és Magyarország.

P e s t, szept. 21.

(a.) Az osztrák ügyek folyama oly irányt vőn, mely a döntő válság beálltát rendkívüli gyorsasággal siettet. Midőn a bécsi Hohenwart-kormány a „ceh államjog”-ot ünnepélyesen elismerte, sőt annak királyi koronázási esküvel való megpecsételését is kilátásba helyezte, a birodalom közjogi állapotában oly változást idéze elő, melynek következményei egyelőre beláthatatlanok. Mi csak a cseh államjoggal foglalkozunk, mert Magyarországot a Hohenwart által megindított nagy actióból csak ez érdekli közvetlenül, míg a landtagok elé terjesztett választási törvény, továbbá a cseh nemzetiségi törvény egészben véve kifogás alá nem igen eshetnek, de általában az osztrák tartományok specialis belügyét képezik. Mind a választási mind a nemzetiségi törvény egyenese az osztrák-németek eddigi túlsúlyának és befolyásának korlátozására irányulnak, mi ellen a németek ma kézzel lábbal tiltakoznak és agítálnak, az ami előttünk a dolgok természetes folyamánának látszik. Schmerling dicső időiben a németek voltak a birodalom egyetlen kedves gyermekei; kezeikben feküdt a hatalom és az erő s ha ezt főhatóságunk végleges megállapítására használni nem tudták, hanem ellenkezőleg a birodalmat az örökös belviszály őrvényébe sodorták, csak az ő szerencsétlenségök s igen természetes, hogy most Bécsben más elemekkel kezdenek szövetkezni, még pedig a németek — bőrre. —

Mindezek közvetve érdekelnek bennünket, egyenesen csakis a cseh államjog elismerése ellen kell kifogást emelnünk. Mi az a cseh államjog? Mint az osztrák tartományok mindegyike, úgy a harmincz éves háboru előtt, a tizenhatodik századig Csehország is egészen önálló belső szervezettel, a többi tartományokétól eltérő alkotmánnyal bírt. A harmincz éves háboru viharai csaknem nyomtalanul elsöpörték azt; az utolsó három évszázadban kezdődött s be is fejeztetett az örökös tartományok amalgamisatiója. A közélet minden eleme, a közigazgatás, a törvényhozás, az igazságszolgáltatás, az egyház feletti főfelügyelet stb. az örökös tartományokban csaknem egészen azonos vagy egymással legalább is belső összefüggésben álló s csak a helyi viszonyok által módosított elvek és szabályok szerint történt. A cseh államjogról szó sem volt, Csehország Ausztriának közjogi szempontból épen oly kiegészítő részét képezte, mint például Tyrol vagy Karinthia.

Most mindez megváltozott. A cseh ál-

lamjog elismerése nem azt jelenti, hogy Csehországnak háromszáz év előtti s már a csehektől sem ismert, részben elavult, részben soha érvényben sem volt alkotmánya most ismét hatályba lépjen — ezt maguk a csehek sem akarják. A cseh államjog elismerése csak azon elvnek elismerése, hogy Csehország az osztrák-magyar birodalom közjogi szervezetében nem egyszerű tartományt, hanem önálló részt képvisel, mely ennél fogva ma külön állást kíván magának. Ez azonban — bármilyen lesz az elv megvalósítása a részletekben — a birodalom jelen dualisticus államformáját alterálja. Ha Csehország nem Ausztria alkatrészt, hanem annak önálló tagját képezi, úgy az osztrák-magyar birodalom nem két, hanem három önálló s egymással csak szövetkezett társból áll: Magyarországból, Csehországból és az osztrák örökös tartományokból.

Miután Andrassy Gyula gróf az osztrák ügyekbe való avatkozástól lelkiismeretesen távol tartja magát, a Deákpárt sincs még kellően tisztában azon következményekkel, melyek a fennebbieseményből a birodalomra s különösen hazánkra hárulnak. Annyi tény, hogy a lajtántuli események politikai körökben meglehetősen kedvetlenséggel fogadtattak, s a bécsi centralista-párt azonnal alkudozni kezd közös magatartás elfogadása végett a magyar notabilitásokkal. Dr. Giskra a német ellenzék vezére tegnapi Pesten tartózkodása idején Andrassy grófnál is tisztelgett, a párt egy másik tagja pedig több képviselőt látogatott meg. Deák Ferencz azonban — kinek nevét a bécsi hírlapok szintén összeköttetésbe hozzák ezen privát értekezletekkel — egészen távol tartja magát az ügytől. Giskra és társa Pestről csak azon meggyőződést viheték magukkal, hogy a magyar politikusok aggályljal nézik ugyan a lajtántuli események folyamatát, de a tetteles föllépés idejét elérkezettnek még nem tartják. Erre reducálendő a bécsi lapok azon híre, mintha a németek s a Deákpárt közt bizonyos megállapodások alkottattak volna.

A képviselőház osztrákiai tagjai tegnap d. e. 10 órakor tartott ülésükben a kölcsönre vonatkozó, és az igazságügyér póthitelére vonatkozó törvényjavaslatokat tárgyalták, s azt módosítás nélkül el is fogadták, kivéve a IV. osztályt, mely a kölcsön előzetes tárgyalását 8 szavazattal 6 ellenében elvetette; előadóvá Péchy Tamást választotta; s azon esetre, ha a központi bizottságban kisebbségben maradna, különvélemény beadásra hatalmazta.

Az igazságügyi miniszter póthitele elfogadtattott.

Az ellenzék általában ellenzé a kölcsönre vonatkozó törvényjavaslat előleges tárgyalását és azt kívánta, hogy a költségvetéssel együtt tárgyalassák.

Hosszantartó vita volt a III. osztályban is, azonban itt is elfogadtattott a kölcsön.

Az osztrák elnöki központi bizottságban a következők: I. o. Szeniczey Ödön, II. o. Prileszky Tádé, III. o. Mihályi Péter, IV. o. Péchy Tamás, V. o. Szentpály Jenő, VI. o. Szőgyény László, VII. o. Királyi Pál, VIII. o. Széll Kálmán, IX. o. Benedek Gyula. A központi bizottság 12 és fél órakor rögtön összeült.

Lajtántulról.

A politikai légkör a legutóbbi hírekkel van telítve, melyek ha nem tekintjük is azok tartalmát, jellemzik azon feszültséget, mely ott uralkodik.

Az újabb tudósítások szerint Hohenwart nem engedi magát a megkezdett útról letéríteni az ellene zúdult vihar által, s a bukását jelző hírek mindinkább alaptalannak bizonyulnak.

A cseh föllirati javaslat a „Tagesspre” szerint következő: mindenekelőtt közönetet mond a cseh államjog elismeréséért s a koronázási ígéretért. Egyuttal kéri a király, hogy kormányát utasítsa, tenné meg a bevezető lépéseket, hogy a cseh királyság és fejedelme közt egy jogerős szerződés köthetessék. Minthogy pedig a felség nem vállalhat kötelezettséget, míg azon kötelezettségek alól feloldva nincs, melyeket az osztrák alkotmányok reá rónak, a reichsrath felhívandó lesz, hogy a decemberi alkotmányt módosítsa s a felség elhatározásainak szabadságát

visszaadja. Mihelyt az megtörtént, a cseh királyság nem fog késni követeket küldeni Cseh- és Morvaországból (Szilézia nem említettik), hogy a reichsrathal megalkudjanak azon mód iránt, melyben a király és a cseh nemzet közötti államjogi szerződés megkötendő lesz, s ekkor az országgyűlés (koronázási) küldöttsége fog a trón elé járulni, hogy a királyt meghívja, hogy magát a cseh korona és ő felsége többi királyságai és országai között megállapított egyezség alapján Prágában megkoronáztassa.

Az alsó-ausztriai helytartónak, hírszerint már kezei közt van a föloszlato rendelet; a föloszlato azon esetben történnék meg, ha a landtag bizalmatlansági szavazatot vagy tiltakozást fogadna el.

Bécsből távirják: Az alsóausztriai tart. gyűlés alkotmánypártja által elhatározott tiltakozás erősen tiltakozik a cseh államjogot elismerő császári leirat által eszközölt alkotmánysértés ellen, valamint minden más hasonló irányu módosító törvények ellen, melyek a németek jogait fenyegetnek vagy sértenek. A tart. gyűlés kimondja, hogy nem ismer el gyűlést, mely a reichsrathi képviselők megválasztására feljogosítva lenne.

Ugy látszik a föloszlato most már csakugyan be fog következni.

Prága, szeptember 20. A polgármester bemutatja a helytartónak a városi tanács tagjait; beszédében azt hangsúlyozza, hogy Prága és az egész ország cseh lakosai legfontosabb kötelességüknek tekintik: az országban lakó német testvéreik iránt a legnagyobb szíveséggel viseltetni. — A helytartó válaszában kiemelte ő felsége határozott parancsát: mely szerint a törvényes rend tiszteletben tartandó, — szigorúan és pártfelekezetre való különbség nélkül megóvándó.

A helytartó azon óhaját fejezte ki, hogy az ország mindkét néptörzs becsületének és hírnevének érdekében a politikai illem és nemzeti béke fentartandó. A helytartó minden oldalon tanúsított békülékenységre szólít fel; hangsúlyozza, hogy nincs most ideje a hasztalan nemzetiségi viszályoknak, melyek csupán a politikai szabadság kifejlődésének és a szellemi s anyagi előhaladásnak szolgálnak akadályul.

Végül azt mondja: Örizzük a császár és király iránti hűséget és a legnagyobb áldozatokra legyünk készek a közös osztrák haza iránti tekintetből, akkor Csehország is fényleni, gyarapodni fog.

Bécsi és pesti lapok írja a „P. N.” — számos táviratot közölnek arról, hogy az osztrák alkotmányos párt s a Deákpárt között a legutóbbi napokban bizonyos „összeköttetés” létesült, sőt az új „Presse” azt is tudja, hogy a magyar kormány megígérte volna, hogy ő felségénél összes befolyását gr. Hohenwart terveinek megbuktatására fogja felhasználni. E hírek ellenében, melyek alaptalanságát alig kell bizonyítgatni, a következőkben mondhatjuk el a tényállást: Igaz, hogy Giskra ur s a német alkotmányos pártnak egy más tagja két nap óta Pesten időznek. Giskra a Frankóbank ügyében jött Pestre, de ezuttal találkoztott gr. Andrassy miniszterelnökkel is. Hogy mit mondtak ez urak egymásnak, arról nekünk természetes ép oly kevés tudomásunk van, mint az új „Presse”-nek, de hogy az idézett nyilatkozatot gr. Andrassy nem tette s ha tehette volna, azt nem doboltatná ki a hírlapokban, azt fölösleges meg is említeni. Egyébiránt az új „Presse” különösen felemlíti Deák nyilatkozatát is, holott eddig Giskra és Deák nem is találkoztak. — Giskrán kívül azonban, mint említettük, az alkotmányos osztrák párt más küldöttje is járt Pesten s ez felkereste a Deákpárt több kiválóbb tagját. E képviselő urak, mint halljuk, körülbelül azt nyilatkoztatták ki, hogy élénk rokonszenvvel viseltetnek a német alkotm. párt törekvése iránt, bár nem felejtetik el a botlásokat, melyeket a párt akkor elkövetett, midőn kormányon volt. Kinyilatkoztatták továbbá, hogy teljesen fölismerik az Ausztriában most történő mozgalm fontosságát; tudják, hogy nincs kizárva az eshetőség, hogy annak bizonyos közvetett hatásai Magyarországra is lehetnek, de a mi Magyarországnak az osztrák ügyekben való beavatkozását illeti, arra jelenleg nem látnak sem indokot, sem jogosultságot. Mint mondjuk, értesüléseink szerint körülbelül így hangzott az egyes deákpárti képviselők részéről adott felelet, s erre reducálándó ama hírek, melyek e dologról bécsi lapokban kürtöltek.

Igéretek és adásról egyáltalában szó sem volt, s ha a bécsi lapok s ezek sorában az alkotmányos német párt főközlönye is, elferdítve adják elő a dologot, ismét kitűnik, hogy a bécsi sajtó a „pikáns” közlemények vadászatában sokszor többet árt az általa védett ügyeknek, mint amennyit azoknak használni vél.

Az alsó-ausztriai landtag alkotmányhü-pártjának tiltakozása következőleg hangzik:

„Az alkotmányosan egybegyűlt alsó-ausztriai landtag ezennel ünnepélyesen és hangsúlyozva tiltakozik a birodalmi alkotmányoknak az 1871. szept. 12-ről kelt legfelsőbb kézirat értelmében, Csehországra való megszüntetése és az állam-alaptörvényeknek s a többi tartományok ebben foglaltatott jogainak megsértése ellen, nem különben minden, a közjog ezen megszegésére alapított, vagy azon alkotott mindennemű törvény, rendelet és intézkedés ellen, legkivált pedig olyanok ellen, melyek által az osztrák-németek jogai a birodalom, vagy az ország valamely részében fenyegettetnek, vagy megsértetnek.

A landtag kinyilatkoztatja, hogy oly gyűléseket, mely alkotmánysértés alapján, vagy más törvényellenes módon hivatik egybe, nem küldhet, mint a megszerü reichsrathba, képviselőket.

Kinyilatkoztatja végre, hogy alkotmányellenes közreműködéssel létrejött törvények, határozatok és okmányok nem kötelezők s nem jogérvényesek.

„A balközép programja

1872-diki képviselőválasztásokkal szemben. Egy balközépi képviselőtől” című alatt megjelent íratból.

(Pest, Lauffer Vilmos kiadásában.)

Mily oldalról reméljük s hiszszük a közeli választásnál pártunk erősödését?

A megsérkeltebb elemektől, melyek programunk iránt nem lelkesülnek többé, s annyagilag is ki vannak merülve; vagy a szélső elemektől, melyek irányunkban gyűlölettel viseltetnek; vagy talán a jobb oldalnak független elemeitől, melyek kormány-képességünk kéttségbe vonják, — s addig míg pártunk a 67-es egyezmény fennmaradása ellen intenzív az actiót, s míg vezéri ajkáról az „átkos intézmény” kifejezés sértendő füleket, kedvők s hajlamaik ellenére is a mostani kormány istápolására érzik magukat kényszerülve.

De hát fogják ingerülten kérdezni: Horvátország mit vétett? hogy számba nem veszem? holott közgeink már is örömmel s előzékenységgel percipálják az ez oldalról erősödést! Lám lám, mily villanyos hódítást tesz politikánk még a horvátoknál is! Örök igaz marad az accidit in puncto quod non speratur per annos! Tagadhatlan, hogy mindenki saját izlése és hajlamai szerinti politikát üzhet, s azt: hogy a horvátok nem egyenlő — a felfogás s meggyőződés mértéke szerint — de testületileg mint ellenzékiek garálhassák magukat országgyűlésünkön, csakugyan megtiltani nem lehet. De ha már a mi városháztéri szűk hajlékunkban akarnak megtelepedni, az előzmények után mégis jogosítva lennénk megtudni tőlük: vajjon ideiglenes szállást vagy állandó lakást óhajtanak-e birni? s mily békés kiköltözési feltételek mellett?

Nem tehetek róla, de a „timeo danaos et dona ferentes” kelletlen nyomása alatt fogom őket oldalunkon szemlélni!

Az elmondottak alapján tehát, még ha a most jelzett, habár még nem bizonyos erősödés kilátását is számba veszem, azt tartom, hogy pártunk a közeli választásoknál nemcsak nem fog többségre vergődni, de a legjobb esetben is alig fog erősödni. Feltéve azonban az erősödés lehetőségét, még ez esetben sem hiszem eddigi politikánk folytatását üdvözölnök. Mert ha áll az: hogy a korábbiakhoz hasonló későbbi viszonyok között, ugyanazon eszközöknek ismételt alkalmazása, csakis a korábbi eredményeket idézheti elő; kinek volna bátorsága kezdekünn arról: hogy pártunk erősödése esetén javulni fog a közjogi vagy legalább a belügyi helyzet? és nem tartanak-e vezéreink attól: hogy mennél inkább fenyegetve s komolyan veszélyezve leend általunk a 67-es egyezmény léte, — a többség politikája annál inkább fogna csökönységekben s retrograd irányban növekedni? s ha igen politikai érzékek s hazafiságuk nem sejteti-e velők az eddigi tapasztalatok után, hogy az élethálai harczt provokálni épen a mérsékelt szabadelvű irány követőinek nem áll érdekében?

Mindaz, ki politikával foglalkozott, s a tények logikai tanúságán okult, kell hogy ez irányban megállapodott erős hittel és véleménynyel bírjon; — tartózkodás nélkül mondom ki tehát a magamét, kijelentve: hogy bár hiszem a persónál unio kimaradhatlan jövőjét, az átélő viszonyok s nem ignorálható befejezett tényekkel szemben azt tartom: ha csak a lajtántuli föderalisták nem kényszerítik meg számunkra a persónál unio óhajtott kapását, a 67-es egyezmény a közel jövőben alig fog lényegében változhatni. De kérdem, vajjon a mi helyzetünk oly nagyon kíváncsi tesz-e a lajtán tuli föderalismus győzelmét óhajtani, s epedve várni, hogy a kigunyolt ábránd mint valóóság, — fészkelje be magát a szomszédban? megdöntődték-e itthon, hogy az ez által felébresztett szunnyadó magyar föderalismus kikerekítési vá-

gyai, könnyen lesznek-e kielégíthetők vagy baj nélkül fékezhetők?

Es stratégiai szempontból nem óhajtható-e a fegyvereknek a támadási modernnak megváltoztatása? Rossz hadvezér az, ki ellenfelét az erősebb védettebb oldalán támadja meg, s a nélkül, hogy sebezne és gyöngítene, a támadást ismételve harcosainak kidőlőit csak is ezen irányban pazarolja! Az analógia alkalmazható reánk, mert mi pusztán csőkönyösségből, vagy talán azon hitben: hát ha mégis elsül a kapa nyele, a jobboldal leg-erősebb posztóját ellen viselünk erőpasztó har-ozót a nélkül, hogy előnyöket vítvunk volna ki.

De hát fogja valaki kérdeni: ahogy a 67-es egyezmény képezi a kormány bevezetését, hol van hát a sikeres támadásra kinkelőző győnge és bevezető posztója a kormánynak? felelet: a közjogi nyugtól megszabadított szabadelvű belügyi reform-politikában!

Ez esetben két fordulat lehetősége állandó előttünk: vagy az, hogy a 67-es felekkel kizsírított kor-mány, egy kormányképes párt fejlődését érezve mö-götte, önként s minden növekedés nélkül szabadelvű politikát, gondosabb s erősebb kormányzást fog inagurálni, mely esetben mi, kik nem személyes rokon- vagy ellenszenvből üzlünk politikát, hanem elvek és institutiókért küzdünk, gr. Andrássy Gyula kormányelnökségét ily új aera kezdetén készséggel fogjuk istápolni; — vagy megmarad a kor-mány az eddigi övényen, a mostani kopott seprő-vel akarván tovább is sűrödni, mely esetben a vál-ság minden panique nélkül fog lefolyhatni, s a kor-mány rudja más alkalmasabb kezekbe juthatni, mert egy a fejedelem mint az ország pronounciált többsége biztosítva leend annak, mitől eddig tar-tottak, be nem követhetése iránt, hol t. i. egy új kormány első sürgős feladatának ismerendi a létező közjogi alapokat lerombolni, s új helyettesítők alkotásával experimentálni.

Eddigi jelszavunk volt tehát: előbb közjogi rendezés a personal unio követelménye szerint — csak így lehetvén belsőleg erősödni s fejlődni; fordítsuk meg ezt ekként: ne pazaroljuk erőn-kezt a közjogi harcok meddő mérközéseiben, — hanem fejlesszük szabadelvű irányban bele-tünket s az emberiségi érdekeket, hogy anyagi-lag és szellemileg fokozatosan erősödjön, a personal uniót nemcsak kivívhasuk, de mind azon terhes feladatnak, melylyel az jár, megfelelni is képesek legyünk!

Az előadottak folytán óhajtom tehát, hogy pártunk revisió alá vevén programunkat, a jövő választásokkal szemben mondja ki a következő határozatot:

„Miután a balközép párt 1867-iki program-jának azon része, mely a közösen érdeklő viszonyoknak a prag. sanctio alapjára fektetett ren-dezésére vonatkozik, sem a nemzet részéről az 1869-ben végbe ment választásoknál, sem a képviselő-házban nem nyerte meg az azon szükséges istá-polást, mely nélkül a 67-es egyezménynek alkot-mányos utoni megváltoztatása nem eszközölhető; miután eddigi erőlyes küzdelmeink nemcsak az alkotott intézmények célszerűbb átalakítását nem eredményezték; de a meghozott törvények megtartásának biztosítására is elégteleneknek bi-zonyultak;

s miután végre a törvényhozás eddigi műkö-désének eredményei meggyőzték arról: hogy a közjogi különbözletek által elválasztott pártok jelen éles állása az ország érdekeinek meg nem felel: mennyiben a közjogi állapot mozdulatlansága mel-lett, még a tisztán belügyi kérdéseknek szabadel-vű irányban megoldására korlátozó és káros be-folyást gyakorol; egyedül azon érdekek által ve-zéreltetve, hogy az ország anyagi és szellemi fejlő-dését a kor igényeinek megfelelő szabadelvű irány-ban elősegítsük, — kijelentjük:

1-ször. Hogy az 1869-ki programunknak a közös viszonyok rendezésére vonatkozó részét bol-dogabb időkre letezzük, — s utógondolat nélkül határozottan ráállván az 1867-iki törvények által alkotott alakra, addig is, míg ezen alpnak a szük-séges tényezők hozzájárulásával megváltoztatása vagy átalakítása lehetővé válnék, megteendünk mindent, mit törvény rendel: részben azért, hogy ezen intézmények gyakorlati eredményei kevésbbé váljanak terhesek, — részben azért, hogy a meg-hozott törvények megtartása felett nyomatékosa-ban öröködhessünk.

2-ször. A „szabadelvű ellenzék“ czimét vevén fel: legfőbb törekvésünket oda irányozandjuk, hogy addig is, míg az előző pontban érintett feladat tel-jesíthetőségének kedvező időszaka elérkezend, — hazánk anyagi és szellemi fejlődését — a kor kö-vetelményeinek megfelelő szabadelvű irányban ve-zessük, elősegítsük s biztosítsuk.

Hogy mindaz, — mit a meggyőződés és ha-zafias legjobb szándék mondatott el velem, — a hang nyíltságának szokatlansága miatt — s mint ez oldalról első ily modoru felszólalás, — pártfe-leimnél nem fog kedvező fogadtatásba részesülni, — erre el vagyok készülve; — sőt el arra is, mi-ként fognak némelyek e győnge, de a bator kísérle-temet a balközép ephesusi csarnoka ellen intézett herostratusi merényletnek bélyegezni; — de jól tudom, hogy vannak és lesznek többen pártfeleim közül, kik előtt nem lesz váratlan és idegen e fel-szólalás hangja, mértéke, — s melynek tartalmát ha nem is minden részeiben — de a főirányra nézve hazafias örömmel üdvözlendik.

E reményben szabadon tehát befejezésül pártfeleimhez két üres lapot intézek:

az elsőre írva van: odázzuk el a meddő és erőnket apasztó közjogi harcot — s ezen áldozat-ért cserében gazdagítsuk hazánkat egy szabadelvű reform áldásaival, melyekre oly nagy szük-sége van;

a másikkra pedig ez: maradjunk a régivel, — cultiváljuk eddigi szorgalommal a tarthatlan álla-potot — panaszkodjunk, nyögjünk a gyávák mód-jára, az orvoslás eszközeit ellökve magunktól, — s keleti indolentiával lessük, mi jót hozand a jövő!

Tessék választani a kettő közül, — én már

Eszrevételek az ügyvérendtartás ja-vaslat felett.

(Vége.)

Ha az indokolás felemlíti, hogy a felületes képzettség különösen 1861. óta észlelhető, amely időtől fogva (mint tudjuk az ausztr. pol. törvény-könyv érvényének nálunk megszüntetése követ-keztében, mivel az országbírói értekezlet hazai jo-gunkat visszahelyezvén, azt egész terjedelmében a korigényeihez képest atidomítani képes nem volt, de nem is lehetett) jogának a jogfejlődés folytonos-ságának megszakasztásával szükségképpen járó in-gatagságot ki nem kerülheté, ami az azzal foglal-kozikra is következetesen csak hátrányosan hathat-tott vissza; s ha az 1861. előtti divott, tudtommal szintén csak 2 évi joggyakorlat nem akadályoztatá az ügyvédet elegendő képesítettség megszerzésé-ben: úgy fel nem foghatom, hogyan segítsen a jo-gingatagság szűlté bajon a gyakorlat évének gya-rapítása, vagy ha ez ingatagság megszűnik, amint részben már meg is szűnt és még inkább szűnni fog, mért ne lenne a kellő képesítés megszerzésére elegendő annyi idő, amennyi 1861. előtt elégséges volt.

Továbbá, ha az indokolás az ügyvédség csak egy részének felületes képzettségéről szól, úgy hallgatag elismeri, hogy az ügyvédség másik része daczára a joggyakorlat csak 2 évi tartamának ké-pes volt alapos ismeretekre alapos képzettségre szert tenni.

Már most feltéve, de meg nem engedve, hogy amit a javaslat szelleme szerint 2 évi gyakorlat nem, azt 4 évi gyakorlat biztosan eszközli, feltéve, hogy a 4 évi gyakorlat az ügyvédek legna-gyobb részének módot s alkalmat nyújt a kellő képzettség megszerzésére, kérdem, méltányos, igaz-ságos-e, hogy emezek kedvéért a tehetségesebbek, kiknek munkálkodására vajmi szükség van ked-ves hazánknak, haladásukban, erejük szabad ön-álló érvényesíthetőségében gátoltassanak, gátoltassa-nak akkor, midőn a cél eljük s érdekük eme fel-áldozásával sem lenne biztosan elérve, gátoltassa-nak, midőn ugyanezen cél más módon sokkal bi-ztosabban, sőt teljes biztonsággal volna elérhető.

Ismételtem, míg csak aránylag számos, sőt csak néhány példa is arról tanuskodik, hogy 2 évi jo-ggyakorlat mellett derék ügyvédi erő állíthatók elő, nem még ezen erőnek is egy időre megbéni-tésában keresendő a baj orvoslása, mert épen az ily önálló erőkre mindig és mihamarabb van az igazságszolgáltatás terén szükségünk; hanem a te-hetségesebbeknek a szorgalmasabbaknak nyitva hagyván az ut az ég adománya és saját munkál-kodásuk gyümölcsét minél hamarabb megérlelve fordíthatni a haza és önmaguk javára, módokról gondoskodjunk, melyek a hivatalnoknak a képte-leknek elzárják útját az azon polczra való jutás-tól, melyen általuk a haza legszentebb érdekei ve-szélyeztetének, az állam legszentebb kötelességei teljesítésében gátoltatnak.

Alkossunk, mondóm én is az indokolás sza-vaival, alkossunk az elméleti és gyakorlati kikép-zésre nézve szigorú szabályokat, szüntessük meg az eddig megengedett kivételeket, s ez által a jog beható komoly tanulmányozását az ügyvédség nélkülözhetetlen feltételévé teendjük.

De ama szigorú szabályok idvös eredményiek csak úgy lesznek, ha különösen a szigorlatok (fő-leg az elméleti képzettség biztosítására) és az ügy-védi vizsgálatok (az elmélettel kapcsolatos gyako-rlati képzettség biztosítására) célszerű szabá-lyozása, de egyszersmind kirelhetlen szigor-al való foganatosítására fordítatik a főfigyelem.

Szüntessük meg az eddig megengedett kivételeket. Szabálynak akarom itt tekintetni az egyetemi tanulmányozást, s remélni amit kü-lönben maga a javaslat is sejtet, hogy az utol-só általános jogászgyűlés javaslata az aka-démiáknak az egyetem mintájára való átalá-kítása és szervezése tekintetében mihamarabb életbe lépend. Szüntessük meg ama kivételeket, melyek majd a jogtanulmányozási, majd a joggya-korlati idő miniszteri engedéllyel történt meg-rövidítése által bizonyára igen nagy contingenst állították az ügyvédi karnak az indokolásban meg-bélyezett felületes képzettség részének.

Könnyebb áttekintés végett még végül rövi-den összevonom a talán kellenél hosszasanban fejtegetettéket.

Szigorítsuk a szigorlatok s ügyvédi vizsgálatok körül fenálló szabályokat, örködjünk ezek körle-hetlen részrehajlatlan végrehajtása fölött, s a tehet-ségesebbek s szorgalmasabbaknak alkalma leend az eddigi 2 évi gyakorlat mellett is elérni tanul-mányai célját, és mihamarább érvényesíteni azo-kat az életben az állam és önmaga érdekében, míg másrészt az államnak is alkalma leend az érde-metlenek előtt, ki nem elégitő vizsgálatok esetében, rövidebb hosszabb időre való visszavetések által elzárni az igazságszolgáltatás csarnokát.

Igy egyszersmind el lenne hárítva a csapás, mely a 4 évi gyakorlat alakjában a szegényebb sorsu ifjakat, kik közül pedig tapasztalás szerint jelesebb ügyvédeknek legagyobb része kerül ki, leginkább sújtand, s elhárítva a gyanu, melylyel vajmi sokan illitnék a törvényt, mintha az, az ügyvédi pálya túlnépességénél fogva, indirect mó-don akarna a törvény az életpálya szabad választására nyomást gyakorolni; mi aligha fogna ugyan-ezen törvény határozottan kifejezett s csak is mi-nél tágabb alapra fektetett concurrentia által elér-hető célját — egy a többi nyugati európai államok ügyvédi karaival mind képzettség, mind igazság-szeretet és tekintélyre nézve vetélkedő ügyvédi kar teremtését illetőleg — előmozdítani.

Pécska, szeptember hóban.

Schreiber Róbert.

Tót választási program.

A „Narodni Noviny“ közli a nemcsényi választó-kerület (Hontm.) tót nemzeti pártíveinek a kri-nitói plébániában szept. 6-án megállapított választási programját, melynek pontjai ezek: 1. Szat-ván országának területi épsege. 2. Takarékos-sági rendszer, mely magában foglalja az állandó hadsereg leszállítását és a honvédségnek teljes

szervezését a nemzetiségek szerint; a tanítók ki-vétele minden tényleges hadi szolgálat alól. 3. Az országban lakó összes nemzetek vitalis jogainak megszerzése törvényes uton, mely jogok maguk-ban foglalnak teljes egyenjogúságot a kormányzat bíraskodás és oktatás terén, a társadalmi és állam-porgári élet legalsóbb fokától kezdve a legfelső-big, hova nevezetesen a tótágon állítandó nemzeti iskolák tartoznak, a real-iskolától kezdve egész a jogi facultásig és pedig az állam költségén. 4. A dohány-monopoliumnak és az örökösödési százaléknak, valamint más hasonló indirect államadóknak eltörlése törvényes uton. 5. Az adóhivataloknak megszüntetése törvényes uton s átruházása az adó-beszédnek a municipalis hatóságokra. 6. A régi municipiumok, megyék és sz. kir. városok vissza-helyezése, szabad községekkel, törvényes uton. 7. A direct adóknak leszállítása a tót felvidéken, mi-után azok a gazdag alföldhöz képest aránytalanok. 8. Vasutaknak a felvidéken minél nagyobb szám-ban építése, az ipar és forgalom előmozdítása ér-dekében. 9. Teljes sajtó szabadság. 10. Teljes va-lási szabadság és vallásfelekezeti önkormányzat. 11. Az 1868. évi 38-ik törvényzikk (népiskolai törvény) megváltoztatása s a vallásfelekezeti is-kolák fönntartása az állampénztárból vallásfeleke-zeti különbség nélkül, a felekezeten polgári isko-lák kizárásával. 12. A regáléknak, mint feudális maradványoknak megszüntetése. 13. A védelmi törvény módosítása az activ hadkötelezettek háza-sodási szabadságára vonatkozólag. 14. A jelenlegi demoralizáló választási törvény megváltoztatása.

Arad, szeptember hó 22.

— A francia nemzetgyűlés megkezdé a szün-időket, és ezzel valóban egy általános érzett szük-séget elégitte ki. Most már meg lehet itélni, hogy Thiersnek a köztársaság elnökévé történt ki-nevezetése nem sok hasznot hajtott. A kamra és kormány közt felmerült legelső véleménykülönbség-nél az üzenetek rendszere elégtelennek bizonyult, és magának Thiersnek kellett a tribune-re lépni. Hol van a miniszteri felelősség, mely az elnök ál-lását biztosítani fogná, ha ő maga lép fel a minis-terium és a kamra közé? Minden úgy van, mint volt Rivet indítványának elfogadása előtt. A többség még mindig nem szenvedheti Thierst, és ha meg nem bukhatja, ebben nem az agát előtte, hogy Thiersnek, mint most már a köztársaság elnöké-nek állása biztosítva volna, hanem mivel még min-dig nem képes őt helyettesíteni. A szünidők egyidő-re segíti fognak e visszasságon; a szünidők után azonban a nemzetgyűlésre ismét egy rakás oly kér-dés várakozik, mely a vizsály magvait rejti magá-ban: így különösen költségvetés a vámrendszer re-formja és az új hadügyi szervezettel. Ha a képi-selők ugyanazon érzülettel jönnék vissza, mint ahogy az utolsó ülésből eltávoztak, akkor a téli ülésnek nagyon viharos leend. Ehez járul még, hogy a jobboldal azon óhajának, miszerint az or-szágot végleges alkotmánnyal boldogítsa, Thiers utolsó izenete megerősíté, s bajosan fogja elmulasz-tani ezt a legelső alkalommal ismét szünyegre hoz-ni. Ha azonban valami nagy befolyást gyakorolt arra, hogy a nemzetgyűlés erői a hét hónapon át tartott ülészek alatt megbénítassanak, ez a párt-üzelmek voltak. Vajon így lesz-e ez a szünidők után is?

Baust egy szept. 11-én kelt sürgönyben tu-datát a külhatalmakkal a gasteini és salzburgi ta-lálkozások indokait és eredményeit. E körsürgöny egészen spontán volt s nem kívülről jövő felhívásra iratott. Az „A. A. Ztg.“ szerint Poroszország egé-szen hasonló közleményt küldött szét. Az okmány szövege közösen Salzbúrgban szerkesztett, noha mindegyik cabinet külön s saját nevében küldi szét azt. A fejedelmi és miniszteri találkozások ab-solut békés jelenségének hangsúlyozása mellett mindkét sürgöny a fősúlyt arra fekteti, hogy a köl-csönösen elfogadott politika alapját a be nem avat-kozás képezi.

— A francia nemzetgyűlés által alkotott ke-gyelmi bizottság eddig még nem igen felelt meg nevének, mert a haditörvénysszékek legszigorubb és egészen méltánytalan ítéleteit csak a legtrikább esetben módosítja. A halálra ítélt Rossel ezredes kegyelmi kérvényét is visszautasítá s Páris radi-calis lapjai már most és pedig az ostromállapot da-czára mártýrként ünneplik őt s a kegyelmi bizott-ságot „hóhér peloton“-nak nevezik.

Páris, szept. 21. Hírszerint az ausztriai ügyviselő Thierssel kormányának egy sürgönyét közlé, melyekben ki van mutatva, hogy Ausztriá-nak Németországhoz való közeledése Franciaor-szágra és az általános békére nézve semmi fenye-getést sem jelent, és hogy Ausztriának teljesen sza-badságában marad, a baráti viszonyokat a francia köztársasággal továbbra is fenntartani.

Páris, szept. 20. A poroszok ma adták át a francia csapatoknak a Szajna jobb partján fekvő erődöket. Rochefort ma hallgatott ki a haditör-vényszék által. Ő a communeval való minden soli-daritást visszautasít.

Páris, szept. 20. Az elsassi vámegezményre vonatkozó alkudozások a legjobb folyamatban vannak.

Az Internationale Amerikában.

Az amerikai munkások nagy mérvben csatlá-koztak már eddig is az Internationale zászlója alá s naponként növekedik számok. Tagjaik közt több tekintélyes írói névvel is találkozunk. Jelen-leg tíz fő fiókja van az egyletnek az éjszakame-rikai Egyesült Államokban:

1. A német munkások általános egylete New-yorkban;
2. Az első francia fiókegylet Newyorkban;
3. A cseh munkások egyelete Newyorkban;
4. A social democrat munkások társulata Nr. 1 Chicagóban (Illinois);
5. A social-democrat munkások társulata Nr. 2 Chicagóban (Illinois);
6. A social politikai munkások egytete New-yorkban;
7. Az irlandi munkások társulata irlandi fiók-ja Newyorkban;

8. A social-democrat egylet Williamsbourgh-ban (Newyork állam);

9. A munkás-egylet amerikai fiókja New-yorkban;

10. A munkás-egylet francia fiálja Nr. 2, Newyorkban.

E tíz sectió egymással szoros összeköttetésben áll s a londoni központi bizottsággal levelezés út-ján közlekedik. — Főtitkárunk itt Eccarius, a Stuart Mill művének ismeretes bírálója. Az első és harmadik egylet Newyork 10-ik kerülete he-lyiségében tartja minden hó első és harmadik va-sárnapján gyűléseit, a hova a többi fiókegyletek is elküldik képviselőiket. A viták social s politi-kai dolgokról, valamint az ügyrendtartásról foly-tattatnak s mindenkor igen élénkek. Felesleges mondani, hogy mint minden socialistikus egylet, úgy ők is nagy érdekeltséggel s részvétellel kísérték a commune működését. Követeléseikben, a nő-emacipatio teljes mérvében benn van. Érdekes azon adat, hogy egy elv ismert védője, William Pearl Andrews, ujabban a Weekly Journalt s egy bu-reaux-t alkotott, a hol Woodhall és Claflin k. a. ez elvet praktikaillag is igyekeznek terjeszteni, az internacionale nem és szinklönöséget nem is-mer el; már eddig is igen sok néger van tagjai között.

A bécsi világkiállítás programja.

(Vége.)

Hogy a közönség a kiállított tápszeret is megítélhesse, éttermek fognak nyitattni, — me-lyekben a kiállított terményeik mustráit kész álla-potban fizetés mellett is árulhatják.

XI. A kiállítás tartama alatt nemzetközi érte-kezletek és tanácskozmányok is fognak tartatni oly nagyobb horderejű kérdések tárgyalására, melyek vagy a kiállításból magából származnak, vagy pe-dig annak tartama alatt mint nemzetközi megri-tatásra méltó s különleges tárgyak hozatnak szó-nyegre. — Különösen kiállításba helyezvők tudosok és művészek, — tanárok és orvosok, — műmuze-umi képviselők, rajztanárok, mérnökők és épít-szaki, — kereskedelmi és iparkamrai bank- és bi-ztosító-, ügyi, földmívelési és erdészeti, valamint bá-nyászati és kohászati szakképviselők nemzetközi értekezletei.

Megvitatandó tárgyak gyanánt egyelőre a kö-vetkezők jelöltemek ki: a szellemi tulajdon kér-deése, — az izlés nemesítése, — a rajztanítás fej-lesztése és terjesztése, — a közlekedésügy tökéle-tesítése, — a gépek legmagasabb haszonere-nyének elérése, — az erdők állagának fenntar-tása, — az élelmi szerek olcsóbbítása (a termés-fokozása) — a piaci viszonyok szabályozása — a konyhakezelés javítása — új eltartási módok s több ilyenek által) a gyermek táplálása és első nevelése, — a jelenkor törekvései a gyógynevelészet terén, — a női műveltség és keresetképeség ter-jesztése.

XII. A kiállítás térbeosztása földrajzilag vagyi az egyes országok szerint úgy leend rendezve, hogy a különféle termelési területek a kiállítási is le-hetőleg oly sorozatban legyenek bemutatva a mint földünkön keletről nyugat felé egymásután tényleg következnek.

XIII. Oly tárgyak, melyek esetleg a II. pontban felsorolt csoportok közül több különfélebe is soroz-hatók volnának, azon csoportban fognak kiállítani melyet a kiállító szabad akarata szerint számukra kijelölend.

XIV. A kiállított tárgyak megbírlására egy nemzetközi bíráló bizottság fog szerveztetni.

Minden kiállító nyilatkozni tartozik aszírán vajjon az általa kiállított tárgyakat alávétie-e az jury bírlatnak vagy sem, — mely utóbbi es-ben kiállitmány a „Hors Concours“ felirattal je-lezve.

A nemzetközi bíráló bizottság által odaítélend kitüntetések következő categoriákba oszolnak:

A) képző-művészeti műveknél az elismeré-alakja egy művészeti érem leend.

B) A kiállítás egyéb tárgyaira nézve a kitűn-tetés következő nevei lesznek megállapítva:

a) oly kiállító, kik már korábbi világkiál-lításokban is részt vettek, azon esetben, ha kiál-lmányaik az utolsó kiállítás óta haladást mutat-nak, — a haladási értemmel lesznek kitüntetve;

b) oly kiállító, kik először szerepelnek világ kiállításban, ha műszaki vagy közgazdászati szor-pontból arra érdemet szereznek, az érdem-érem-mel lesznek kitüntetve;

c) minden kiállító, kinek kiállitmánya szor-alak és külső felszerelés tekintetében a nemzeti izlés követelményeinek megfelel, — a jó izlés-éremmel lesznek kitüntetve;

d) a korábbi világkiállítások alkalmával el-vott „megtisztelt emlétek“ helyett ez alkalommal elismerési okmányok“ fognak kiosztatni.

C) Azok, kik közreműködésük által a kiál-lító nyilatkozatai szerint a kiállított jeles termé-k termelését lényegesen elősegítették, a munkatárs-éremmel lesznek kitüntetve.

D) Egyesek, vagy testületek által a népmu-velés emelése, a közgazdászati művelése, vagy a mu-kások szellemi, erkölcsi és anyagi jólétének elő-mozdítása körül szerzett érdemek külön díszok-mányok által fognak méltányoltatni.

XV. A kiállítás kivételének részleteiről, a bi-ráló bizottság szervezése és eljárási módzata, kiállítási jegyzék szerkesztése, és a hírlapi tudós-ítók rendezése stb. iránt egy általános s több ki-lönleges szabályzat fog kibocsáttatni.

Ezen program alapján megtartandó világ tárlatra nézve az osztrák miniszterium Magyar-ság gyámolító részvétét kérte ki.

Eztőlünk — mint leginkább érdekelt és va-gy is ugyanazon várméltóletet képező, legközvet-lés szomszéd államtól méltán kívánhatja Ausztriá-várhatja a külföld, — de magával hozza az orszá-g tekintélye szintúgy mint műveltsége és a nem-i ipar iránt való jó vélemény fenntartása, ha hazánk mint alkotmányos önállással bíró orszá-g ezen kiállításban méltóan képviselve legyen s orszá-gzetgazdászati fejlődésének minél fényesebb je-adja.

Nem is kételkedik a kormány, hogy a közön-
ség ezen világtárlatnak anyagi fejlődésünkre való
nagy befolyásból áthatva, örömmel meg fogja ra-
gadni az alkalmat a részvételre, és becsületbeli do-
lognak fogja tartani, hogy a hazai gazdasági ipar
és művészeti cikkek úgy minőség, valamint meny-
nyiség tekintetében minél fényesebb eredménnyel
állítsanak ki.

Ezt elősegítendő, a miniszterium az erre hiva-
tott testületek választottjaiból alakítandó bizott-
mányt hívott egybe, melynek javaslata alapján
a kiállítók érdekében szükséges intézkedések
megtételét és a közönségnek tudomására juttatni
fognak.

Ez alkalmával a miniszterium a közönség
figyelmét kívánta felhívni ezen ügyre és egy-
szerszám figyelemztetni mindazokat, kik a kiállít-
ásban részt venni óhajtanak, hogy a kitűzött idő
rövidségét tekintve, e részbeni előkészületeiket te-
gyék meg.

Pesten, 1871. szept. 18.

A földmívelési, ipar- és keres-
kedelemügyi magy. k. minisz-
teriumtól.

Legujabb.

Bécs, szept. 21. A tart. gyűlés hol-
napi ülésében a tiltakozás vita nélkül elfo-
gadtatik, — maga a helytartó netaláni ki-
fogásai felelet nélkül hagyatnak; s erre az
ülés legott be fog zártni.

Bécs, szept. 21. A „Tageblatt“-nak
távirják Rómából, hogy Lanza miniszterel-
nök ily aláírású levelet kapott: „Società
internazionale dei Petrolieri“, mely fenye-
get azon esetre, ha a vallási ceremóniák
megtartása közhelyeken gátoltatik.

Bécs, szept. 21. Mint a „N. fr. Pr.“
Prágából értesül, több német képviselő egy
emlékiratot szándékozik szerkeszteni, mely
kimutassa azon veszélyeket, a melyeket a
csehnémetekre a nemzetiségi törvény hoz.
E röpirat megküldetnék nemcsak az osztrák-
magyar, de egyszersmind a német publicis-
tikának is.

Prága, szept. 21. A „Politik“ heve-
sen megtámadja az alsó ausztriai constitu-
tánt tiltakozásáért a leirat ellen. A „Nar.
Listy“ Beust és Magyarországgal ellen pole-
mizál s oda nyilatkozik, hogy legyen gond-
jok a Deákpartiaknak Horvátországra, nem
pedig Csehországra.

Bécs, szept. 21. A bécsi lapoknak iz-
gató, állítólagos pesti távszorgonyeivel szem-
ben a „W. Abendp.“ sem a pesti ország-
gyűlési körök cselekvéseiben, sem az ottani
sajtó magatartásában nem bírja felfedezni
annak beigazolását, hogy ottan állítólag a
kiegyezés miatt izgatottság uralkodnék :
eszerint tehát szemmel láthatólag izgatott-
sági kivételről van szó Bécsből Pestre ; en-
nek azonban alig ha lesz kedvező sikere ;
mert egyrészt Pesten is tudják méltányol-
ni azon nehézségeket, melyekkel valameny-
nyi nemzetiség és államjogi viszony loyális
tekintetbe vétele mellett minden belső meg-
szilárdulás jár ; másrészt nem hagyhatják
tekinteten kívül Pesten azon tényt, hogy a
kormány mitsem tett, ami az aug. 24-diki
nyilatkozattal ellenkeznék, hogy a kiegye-
zés sem a birodalom szükségese egyetérté-
se, sem a Magyarországgal történt kiegyezést
nem veszélyeztetheti s továbbá a németek
jogait, avagy polgári szabadságát meg nem
csorbitja.

Bécs, szept. 21. A német képviselők hatá-
rozatainak alapján megkezdett alkudozások a né-
metekkel rokonszenvező Ziemialkowszki-féle len-
gyel frakcióval a legszebb kilátást nyújtják a si-
kerre.

München, szept. 21. Az érsek a városi
hatóság és közoktatási miniszter által állásától el-
mozdított Streber hit-oktatót plébániával ajándé-
kozta meg.

Kopenhága, szept. 21. A kormány elő-
intézkedési rendszabályokat ad ki a cholerajá-
rányának Stettin, Hamburg és Altonából leendő
beczipelése ellen.

Calcutta, szept. 20. Normán főország-
bíró a rajta elkövetett gyilkossági merénylet kö-
vetkeztében meghalt. Az elfogott tettes elmehábo-
rodást tetett.

Odessza, szept. 21. A császár meghagyta, hogy
több keleti khánáság fő kormányzóssággá alakítás-
sok s végleg Oroszországhoz csatoltassék.

München, szept. 21. A rendőrfőnökség
eltűlt a nőket az ó-katholikus congressuson való
megjelenéstől.

Róma, szept. 21. Harcourt pápa melletti
francia követ legközelebb visszahívatik, miért
viszont Olaszország megígérte, hogy Nigra versa-
illisi olasz követet más diplomata által helyette-
sített.

Ujdonságok.

Mesznik Matild k. a. mai második
és utolsó hangversenyére — nem mu-
lasztjuk el különösen azoknak, kik a mult alka-
lommal nem hallották őt, és így mindenesetre rend-
kívüli műveltségtől fosztották meg magukat, —

figyelmét felhívni. A hangversenynek, melynek
műsorozatát alább közöljük, — tiszta jövedelme
részben a helybeli szegények javára van fel-
ajánlva.

* W y s o c z k y J ó z s e f részére ujab-
ban adakoztak :

Bogdánffy Gergely . . . 2 frt . . . kr.
Rajla Zsigmond „ 50 „

Összesen . . . 2 „ 50 „
Áttétel 10 frank és . . . 55 „ — „

Egész összeg 10 frank és 57 „ 50 „

* A tiszai vaspálya pest-czeplédi
összeköttetésének rég vitatott ügyében a kormány
leiratot intézett a tiszai vasut igazgatójához. A kor-
mány a társaság azon kérelmére, hogy Czeplédtől
Pestig egyenes összeköttetést vonalt építhessen, az osz-
trák államvasutársasággal fennálló szerződési vi-
szonyra utalva azon ajánlatot teszi, hogy a tiszai
vaspálya összes áruszállítmányait kész az építendő
hatvan-szolnoki vonalon Pestre vezetni ; ennek fe-
jében a kormány csak oly vitelért kíván, a meny-
nyi a tiszai vasutnak a leggyengébb pest-czeplé-
di összeköttetés szerint mért földenkint járna,
vagy kész a hat-tized krajczáros tarifát alkalmazni,
mi a szolnok-hatvani kerületet tekintetbe vé-
telével körülbelül az előbbihez hasonló díjszabály-
zatot eredményezne. Ezenkívül kötelezi magát a
kormány, hogy bizonyos határidőig az egész pest-
szolnoki vonalon kettős sinutat készítet, az indó-
házakat a szükséghez képest megnagyobbítja és a
szállító eszközöket a forgalom emelkedésével
arányban szaporítja, úgy hogy a tiszai vasutról
jövő összes árutömeg szállítását meg tudja. E mel-
lett azonban a tiszai vasutársaság nem volna kö-
teles megszakítani eddigi viszonyát az osztrák ál-
lamvasutársasággal : ellenkezőleg, jövőre is szál-
lítottatná áruit Pestre a mostani vonalon ; csak
hogy köteleznie kellene magát bizonyos mennyi-
ségnek a hatvan-szolnoki vonalon leendő szállítá-
sára, mert különben a forgalmi eszközök szaporí-
tása nem volna teljesíthető a magyar kir. állam-
vasutaknál.

* A magyarországi sz. János-
háromfokú szabadkőműves nagy
páholy szept. 20-án délelőtt tíz órakor a pesti pol-
gári kör helyiségében Pulszky Ferencz nagy
mester elnöksége alatt rendkívüli közgyűlést tar-
tott. Képviselve voltak főmesterek vagy külön
küldötteik által az összes magyarországi János-
rendű páholyok, kikéve a sopronyi, melynek vi-
szonya a nagypáholyhoz még függőben van, s az
ujaradit, melynek küldötte táviratilag értesíté a
nagypáholy egyik tagját, hogy váratlan megbete-
gedése folytán a tárgyalásokban részt nem vehet.
A rendkívüli nagypáholyülés egyetlen tárgyát a
skót s a Jánosrendű kömvesség egyesülése ké-
pezte, mely eszme megvalósítását őt vidéki pá-
holy ajánlotta. Miután a tervezett egyesülés jó
részt rossz oldalai előadtak s az egyes páholyok
képviselői többé kevésbé kimerítően indokolták
nézeteiket, a nagypáholy, melyek tárgyalásai kü-
lönben is inkább a barátságos eszmecsere jellem-
vonásával bírtak, egyhangulag abban állapodott
meg, hogy az egy nagymester alatt leendő egye-
sülést czélszerűnek nem tartja. Saját részéről
azonban mindent elkövetend, miszerint a szerve-
zetében eltérő, de ugyanazon czél után törekvő
két ritus egymás mellett sikeresen működhessek.
E czélból mindenkéltől készségesen fogja a skót
szertartású s legújabb törvényesen megalakult
„Nagy Kelet“-et elismerni, mihielyt ez iránt fel-
szólítatik, továbbá vele a szabadkőművesség kö-
zös érdekeire nézve cartellegyezményt kötni is
hajlandó. A rendkívüli nagypáholyülés délen fél
két órakor fejeztetett be.

* P l a t h y G y ö r g y, balközépparti je-
lölt Korponán 556 szavazattöbbséggel országgyű-
lési képviselőnek megválasztott.

* A honvédek élelmézéséhez.
Königreich és Südenburg hamburgi vállalkozók a
honvédelmi miniszteriumnak saját gyártmányu új
húrkákat mutattak be, melyek különféle hüvelyes
veteményekkel, ugymint babbal, borsóval, lencse-
s és rizsszel vannak megtöltve. A miniszterium e
gyártmányt megvizsgálta, és azt csekély kivétel-
lel igen táplálónak és czélrányosnak találta. —
Egyébként tartotta magának azt, hogy még
egyszer megvizsgálja a húrkákat és azokat a budai
kerületi parancsnoksághoz azon utasítással kül-
dötte meg, hogy az illető gyártmányokat felülviz-
sgálván, arról jelentést tegyen.

* K o s s u t h f i a i r ó l mindenütt csak
dicsérrel tesznek említést. Egy bécsi lap tudósí-
tójának a mont-cenis alagút megnyitásáról küldött
levelében a következő érdekes részlet fordul elő :
„A turini és susai osztályok vezérnökei a híres
magyar hazafi Kossuth Lajosnak Ferencz és Lajos
fiai. Tanulmányait a párisi és londoni műegyetem-
ekben végezték, s Turinban időző atyjuk befo-
lyásainak könnyű volt részükre megszerezni a mos-
tani állást, melyben egész odaadással működnek.
Sok honfitársuk vehetne példát a két száműzött
szorgalma és buzgalomról.“

* A tanítók fizetésének ér-
dekében a Kassán egybegyűlt 208 felekezeti
tanító e hó 14-én értekezletet tartott, melyben el-
határozták, hogy az országgyűléshez és egyidejű-
leg a miniszteriumhoz csekély fizetésük pontos ki-
szolgáltatása érdekében felterjesztendő felirat ké-
szíttessék. A felirat minél előbbi elkészítésével 6
tagu választmány bízott meg. A választmány
összeülvén elnökül az épen ott időző dr. Zafféry
urat, a „Népiszkola“ szerkesztőjét kérte fel, kinek
vezetése mellett egy felirati terv azonnal elfogad-
tatott, mely felirat az összes egybegyűltet tetszé-
sével találkozván, minden egyes tanító által aláír-
ni határozottatott. A felirat különösen hangsúlyozza
a felekezeti iskolák és azok tanítóinak számukkal
megfordított arányban mellőztetését, egyszersmind
rámutat e helyzetet okvetlenül követendő esendő-
ségekre. Az értekezlet összes tagjai egyszersmind
elhatározták minden megengedett módon oda ha-
tni, hogy az ország összes felekezetei tanítói e kér-
vény szellemétől áthatva, egyesülten álljanak sikra,
és a közös iskolák forcioztatása helyett nyomorult
helyzetüknek és iskoláik ügyének javítását sürges-

sék. Dr. Zafféry Károly ez alkalommal felszólítot-
ta a tanító urakat, esetlegék röviden e tekintetben
sérlemeket, melyeket a szerkesztő név és hely
megnevezése nélkül, de saját felelőssége mellett
„T a n í t ó i n y o m o r u s á g o k“ czime alatt
mindaddig lapjában közölni igért, míg az illető he-
lyen az eddig követett eljárás ferdeségét, s magá-
nak a jelenlegi kormánypártnak jövő létezésére
nézve veszélyes voltát belátva, a valódi többség
jogos kívánalmait respektálni fogják.

* I s k o l a i é r t e s í t é s. A hunyadme-
gyei reáltanodának igazgató tanácsa közönsé-
szi, miszerint a dévai — egyelőre csak első tanév
folyamu reáliskolában az 1871/2-ik tanévre a be-
íratások és netalán szükséges felvételi vizsgák
szeptember 30-án, október 1-én, 2-án és 3-án, az
igazgatósnál eszközölhetők ; — a király ő felsé-
geért október 4-én tartandó isteni tisztelet után
megnyitandó tanévben pedig, a tanítások okt. 5-én
d. e. 8 órakor lesznek megkezdendők. A reáltano-
dának igazgató tanácsa üléséből. Déván, szept. 16-
1871. Jordán Domokos, elnök. Lehmann Róbert,
jegyző.

* É r d e k e s s a k k - p a r t h i e. Egy
szép aradi leányka Temesvárott tartózkodott roko-
nainál s ezalatt szép szemeinek tüze a házban lakó
fiatal ember szívét lángra gyulasztotta. Azonban
nemcsak a fiatal ember volt az egyetlen, kit e vil-
lám sujtott, volt ennek még egy bajtársa — ki ba-
rátja volt — s ki ugyan e bajban szenvedett. Mint
hogy azonban a két barát egyike sem nyert többet
mosolyoknál, mindkettő azonban igényt tartott a
szép kisasszony kezére, elhatározták, hogy köztük
nem mint mások között a kard avagy pisztoly ha-
tározzon, hanem leültek egy asztalhoz sakkozni,
azon fogadással, hogy aki a partit elveszté, az-
zal egyszersmind igényét is veszté el. Képzelték,
mily érdekes volt a partie, míg végre egész vá-
ratlanul kimondja az egyik a végzeteljes „matt“-
ot s a másik kétségelteljes szívvel volt kénytelen át-
engedni a szép leányt barátjának. Midőn azonban
a „szerencsés“ más nap meg akarja látogatni a
megnyertet, azt hallja, hogy hazautazott. Néhány
nap mulva pedig értesül a „szerencsés“ megnyert-
jének egy aradi kereskedővel történt eljegyzé-
séről.

* M e g i n t p á r b a j i r ó k k ö z ö t t.
A magyar hírlapírók, kiket eddig a „nemzet nap-
számosainak“ neveztek, tekintettel a köztük foly-
ton folyó számos viaskodásra, bizony még meg-
érik, hogy a belügyminiszterium minden folya-
modás nélkül megváltoztassa nevüket a „nemzet
gladiatorai“-ra. E hó 18-án újra volt párbaj Nagy-
váradon Báttaszéki Lajos a „Biharmegyei Köz-
löny“ és Rácz Mihály a „Nagyvárad“ szerkesz-
tője közt.

* A z i n f a l l i b i l i t á s g y ü m ö l-
c s e i. A székesfehérvári püspöknek, Jekelfalusi
urnak kapufölötti ablakait pár nap előtt éjjel be-
verték. A „Magyar Allam“ ugyan e tényt a pót-
tanfolyamra összegyűlt, különösen protestáns tani-
tókna tulajdonítja, de hát ennek, már régi dolog,
hogy kötvé kell hinni.

* N a g y e r d ő é g é s. A mint a „Golosz“
értesül, az óriási tűzvész, mely a nisznegorodi vas-
uton mentében fekvő erdőben ismeretlen ok-
ból támadott s közel 4 hétig tartott, füstjével és
hamvával az egész vidéket beborítva s a napot
elhomályosítva, különféle birtokosok kárára, 3000
deszatinára erdőt (több 5000 holdnál) hamvasztott el.

* B e l l é n a (Franciaország) nevű kis
községben a „szabadság“ tiszteletére az ottani la-
kossággal szeptember 4-én ünnepélyt rendezett. Ez
alkalommal egy igen komikus eset fordult elő. A
„szabadság istennőjét“, ugyanis egy félig hűle, de
annál jobban felcziczomázott kávéshajadon kép-
viselő aki azonban e szerepben nem épen a leg-
kellemesebben találta magát. — A nép, mely kü-
lönben még a fesztület előtt sem szokta levenni ka-
lapját, midőn a kitűzött helyre megérkezett volna,
megállt, az „istennő“ körül kört képezve, térdre
borult, és a szeszies italról jól fénhangon „Amour
sacre de la patrie“ dalt éneklé. E cselekvény azon-
ban kellemetlen intermezzo által zavartatott meg.
Az „istennőt“ sógorője már reggel óta minde-
nyütt kereste, de sehol sem tudta megtalálni, végre
nyomára jöven, egy kedvező pillanatot kiszemelt
s a tömegben keresztül törve, az ünneplő hölgyet
ismételve erősen arczul üté, az „istennő“ e tette-
ges argumentum után szaladásnak indult, a sógor-
nő utána a legcsmányabb szidalmazásokkal illet-
vén őt, a mire a komédiával párosult kórmenetnek
vége szakadt.

T. szerkesztő ur! Hazai iparunk iránti érde-
keltségünk folytán szabadságot veszünk magunk-
nak egy fővárosi üzletről, mely bár csak néhány
év óta fennáll, s már is E u r ó p a egyik e l s ő
ilyenmű üzletévé emelkedett, e helyen említést
tenni. Ez pedig Pesten a vácsi- és régi postaútea
sarkán levő A l t e r é s K i s s nevű ma-
gyar királyi udvari női divatárú szállítók
üzlete, mely hazánk ezen iparágában régen érzett
hiányt és szükségét pótol. Az itt készülő női divat-
öltönyök kiállításán, divatosság és izlésteljes el-
rendezés tekintetében még a külföldi aristocratikus
közönség figyelmét is magára vonta, sőt több kir-
s és hercegi udvar is ott teszi megrendeléseit. Csak
nevezett czég nagyszerűen berendezett varrótéré-
mében is naponta 80—90 egyén működik s azért
képesítve van a legnagyobb megrendeléseknek is
egy-két nap alatt pontosan megfelelni.

Azért szívesen ajánljuk Arad és a szom-
szédmegyék urí hölgy közönségének női divat
cikkekkel gazdagdon ellátott raktárát, minden-
nemű francia selymekkel, beszövítt cha-
leok, angol plaidok, chinai krepon-kendők, fi-
nom divatelmék és olcsó ruhaszövetekből. Van
külön divattermék kész cikkekkel, melyben
egész női öltözetek (costume-ok) bársonyselyem és
posztó paletok, színházi és téli köpenyek, otthon-
kák, écheupe-ok, bálí fölvetők s valamennyi szak-
mába vágó tárgyak a legnagyobb választékban
és legújabb divát szerint készítté találhatnak
Készítenek továbbá saját varrótérükben ruhákat
a legújabb francia divatminták szerint, elfogad-

nak egész menyasszonyi készletek összeállít-
ását. Vidéki megrendelések akár szövöttekre, akár
kész öltönyökre gyorsan és pontosan teljesítettnek
s az utóbiakra mértékül egy jól álló derék és az
alj elhosszra szükségeltetik. Mintagyűjtemények
választás végett a legnagyobb szíveséggel kül-
detnek meg. E. A. mália.

Mesznik Matild urhölgy

concert-énekesnő ma, szept. 23-án est 1 fél 8 óra-
kor a „Fehér kereszt“ nagytermében tartandó
második és utolsó

HANGVERSENYÉNEK

műsorozata :

I.

1. Prometheus nyitánya Beethoven-től 4 kézzel,
Dr. Perger és Pichler József urak.
2. a) „Hová lettek a virágok?“ dal Hiller-
től, b) „A ravasz poszáta“, dal Taubertől, Mesz-
nik Matild k. a.
3. „Szavaltat“, Dory Judit k. a.
4. „Romance“, a zsidónő című operából Ha-
lévytől, Mesznik Matild k. a.

II.

5. a) Közkívánatra. „Szeretlek én egyetlen
egy virágom“, dal Bényei Istvántól, zenéje Alaga
Gézától, b) „A kis madarász“, dal Taubertől,
Mesznik Matild k. a.
6. „A dalnok átka“, ballada Essertől, Insti-
toris Kálmán ur.
7. a) Közkívánatra. „Az ibolya“, dal Ébert-
től, zenéje Mendelssohntól.
b) „Csillog a harmat“, dal Rubinsteinől,
Mesznik Matild k. a.

Helyek ára : Körszék 1 frt 50 kr. — Számo-
zott hely 1 frt. — Bemenet 60 kr. — Jegyek előre
válthatók Bettelheim testvérektől.

Az Ehrbar-féle zongora Krispin-féle raktárból
köleszöndöttetett.

A tiszta jövedelem egy része a helybeli szegé-
nyek javára ajánlatik.

Az aradmegyei takarékpénztár a taka-
rékpénztári betételeket 6 $\frac{1}{2}$ %-kal kamatoztatja, le-
számítol naponta piaci és telepitett váltókat, elő-
legez értékpapírokra és nyers terményekre, min-
denmennyi állam- és értékpapírok megvételét és el-
adását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb felté-
telek mellett eszközli.

Közzgazdaszat.

A z i d e i b a d a c s o n y i s z ü r e t. Ba-
dacsonyból írják a „Somogy“-nak: Habár szálló-
hegyünk kitűnő fekvése, a meszes föld segítik is
előre a fűrtök érését, mégis bátran elmondhatjuk,
hogy 3 héttel hátrább vagyunk a szállóérésben. A
korán érő fajokat kivéve, még a napokban is alig
vált izlelhető szállóknak, bár időnk kedvező, s ha
meleg idő daczára is ily későn halad az érés, most
már elmondhatjuk, hogy hírneves Badacsonyunk
is csak nagyon közönséges bort ad ez évben, a jobb
évekhez képest. Így áll a dolog a legjobban mivelt
szállókban is, minők a veszprémi püspök, Bogay,
Ramazetter, Tersánczy stb. birtokán ; a hegyalján
levő gazdagabb szállók pláne hátra vannak ; mit
szóljunk a kelet és északra fekvőkről ?! A borok
nagyon keresettek ; 1868—69-diki borokért —
jobb helyen — 16—29 frtot adnak jó asztali bor-
ért, s még így sem sokat kapni. Nagyon kifogy-
tunk a jó borokból. Szüretünk majd csak úgy no-
vember táján lesz.

Üzletitűdösítés.

A r a d, szept. 22.

(Kohn Gyulától.) G a b n a ü z l e t. Az erő-
nek bizonyult hetivásár mellett ma a kínálat is
erősebbnek mutatkozott. — Az árak mintegy 30
ezer mérő forgalom mellett változatlanul fenntar-
tották magukat.

Mai jegyzetek :

B u z a 82 fns 5 frt 60 kr, 83 fns 5 frt 80 kr,
84 fns 6 frt vámmázsnakint.

R o z s 80 fontonként 3 frt 20, 3 frt 30 kr.

A r p a szép minőségben 70 fns 2 frt 35 kr.
Z a b 10 százalék ráadással 1 frt 65 —
1 frt 70 krral.

K u k o r i c z á b a n kevés üzlet fordul
elő — a magas árak miatt szeszgyárosok a vétel-
ben részt nem vesznek és így csökkenésnek néz
előbe, névleg 3 frt 70 kr.

S z e s z változatlan árak mellett szilárd nagy-
ban 58 és fél—59, kicsinyben 59 és fél kr. foko-
nint hordóstól.

Heti-piaczi jelentés.

(Arad, szept. 22.)

B u z a : első min. 88 fns. 5.75, közép 86 fns.
5.25, 84 fns — frt — kr. Kétszeres : első min.
82 fns. 3.50, közép 81 ns. 3.25. Rozs : első min. 80
fns. 3.30, közép 79 fns. 3.25. Uj-árpa : első min.
70 fns. 2.30, közép 69 fns. 2.25. Zab : első min.
50 fns. 1.70, közép 48 fns. 1.65. Kakorica : 84
fns. 3 frt 75 kr., 82 fns. 3 frt 60 kr.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. szeptember 22-én.

5 $\frac{1}{2}$ Metalliques . . . 58 90	Hitteltársaság . . . 291 80
Nemzeti kölcsön . . 69 10	Váltó Londonra . . 119 30
1860-évi kölcsön . . 98 75	Bizt. 120 —
Bankárkönyv . . . 7 70	Arany 5 75
20 frank-darabok 9.55 $\frac{1}{10}$	

A szerkesztésért felelős : Bettelheim V.

UNSCHULD EDE

fegyverkészítő Pestről

egy nagy minta-gyűjteménnyel ide megérkezett,
a mely áll:
magyar királyi kizárólagosan szabadalmazott
kakasnélküli

Lancaster vadász-fegyverekből

(saját készítményei);
továbbá:

Lefauchaux

gyutacs-vadász-fegyverekből,

Revolver,

Tercerol és Salon-fegyverek,

golyó-puskák,

töltények és mindennemű vadászati czikkekből.

Elfogad rendeléseket ezen czikkekre és kezesedik minden fegyverért olyképp, hogy azok nem tetszés esetén egy hónapon belül Pestről kicserélhetők.

856-1-3

Tartozkodás csak rövid ideig.

Lakik: Nádor szálloda 18-ik szám.

Meghívás.

Folyó évi szeptember 24-kén a paulisi községében hegyiszek fog tartatni, mire az illető szőlőbirtokosok ezennel tisztelettel hivatnak meg.

Hegykapitányság.

850-2-2

851-2-3

Arlejtési hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy a bárány-utca belső végétől, főtéren keresztül az uri-utcai csatorna végéig vezetendő földalatti csatorna építése végett folyó év és hó 26-án d. e. 11 órakor a Freyberger-féle ház 2-ik emeletén lévő gazdasági-széki helyiségben arlejtés fog tartatni. Az 1682 frt 28 kr-ra előirányzott összes költségvetés 10% kívánatlik bánatpénzül.

Az arlejtés feltételei, ugy az előirányzat és költségvetés Vörös Pál tanácsnoknál mindenkor megtekinthetők.

Aradon, 1871. évi szeptember hó 19-én.

A városi gazdasági-szék.

Önkénytes árverési hirdetmény!

Néhai Ugrinyi volt tornyai gazdatiszt, hagyatékát képező Aradváros határbeli összes 28. catast. hold tehermentes földjei **folyó hó 24-én** délután 3 órakor gáj külvárosban 46. sz. alatti házánál részletenkint a legtöbbet ígérőnek készpénz lefizetése mellett eladatnak, venni szándékozik a kitűzött időben és helyen megjelenni kéretnek.

Bálintfy Pál,

meghatalmazott.

814-2-3

Üzlethelyiség és cégváltoztatás.

T. oz.

Ezennel bátorkodom a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy 23 év óta a szép és színház utca sarkán Rochel-féle házban fennálló **vas és norimbergi árúk üzletet**, az augusztus hó 5-én történt tüzeset miatt, a Spitzer F.-féle házba, a vármegyeházzal szemben, helyeztem át.

Egyszersmint tudatom a n. é. közönséggel, hogy Győző fiamat, mint társat üzletembe felvettem és kérem az ezentúl létezendő

HERBLING J. és fia

cégét tudomásul venni.

Az eddig irántam tanutított bizalomért halálat kifejezve, kérem azt továbbra is az új cégre átruhazni.

Tisztelettel

Herrling János.

Továbbá bátorkodunk a n. é. közönséget mindég különösen jól felszerelt raktárunkra a. m. **mindennemű vasczikre, háztartási kellékekre, legfinomabb belgái fegyverek, revolverek- és pisztolyokra, gőzmosóüstökre, 5 évi jótállás melletti varrógépekre, Ditmár-féle lámpákra, legfinomabb petroleumra** stb. figyelemztetni.

Arad, 1871. szept. 3-án.

Különös tisztelettel

Herrling J. és fia.

782-16*

Hirdetmény.

849-2-3

Aradmegye törvényszéke által közhirrre tetetik, — miszerint Schwarcz Jakab sz. annai lakos ellen egyik hitelezőjének kérelme folytán a cs. d. megnyitván, a hitelezők összejövetelére 1871. október hó 19. 20. és 21-dik napja tüzetik ki határidőül — perügylőnek Hoffbauer Péter ügyvéd, — id. tömeggondnoknak pedig Palágyi Károly sz. annai jegyző neveztetett ki.

Ehez képest mindazok, kik a cs. d. tömegből valamit követelnek, — felszólíttatnak, hogy keresetüket kellően felszerelve a fentebbi határidőre a törvényszéknél annál bizonyosabban adják be, mivel későbbi jelentkezésük figyelembe vétetni nem fog.

Kelt az Aradm. törvényszékének mint csődbírósnak 1871. szeptember hó 1-én tartott üléséből.

Nagy Sándor,

első alispán, mint
m. törvényszéki elnök.

Naszády Iván,

tanácsjegyző.

Lapulajdonos Bettelheim Vilmos. — Arad 1871. Nyomatja és kiadja Réthy Lipót. (Főter, a Minoriták zárdájával szemben.)

Felhívás!

8502/2913 1871.

852-2-3

Melynél fogva sz. kir. Arad város tanácsa részéről fölhivatnak mindazok, kik folyó évi november 1-ső napjától 1872-ik évi október hó végéig bormérést gyakorolni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat az e végre megbízott városi számvevősnél (Freyberger ház II. emelet) folyó év és hó 30-ik napjáig a szokott hivatalos órákban annál bizonyosabban bejelentsek, mivel későbbi bejelentések nem fognak figyelembe vétetni.

Sz. kir. Arad város tanácsa részéről 1871-ik évi szeptember hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta

Farkas Menyhért,

aljegyző.

8379/1871.

854-2-2

Arlejtési hirdetmény.

Aradmegye részéről törvényszéki czélokra használt székesház folyosóinak ablakokkai ellátása s beüvegezése, nemkülönben apróbb kőműves munkálatok teljesítése 1551 frt 84 krnyi költségvetés mellett elrendeltetvén, ezen munkálatoknak zárt ajánlatok melletti biztosítása f. évi szeptember hó 26-án délelőtti 10 órakor Aradmegye számvevősi irodájában fog tárgyalatni.

Mely ekkénti tárgyalásra a vállalkozni szándékozik azon kijelentés mellett hivatnak meg, miszerint 10% bánompénzzel ellátott zártajánlatukat folyó évi szeptember hó 26-án d. e. 9 óráig Aradmegye rendszerinti alispánjához mutassák be. Később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A költségvetés és arlejtési feltételek addig is a megyei főmérnök-nél tekinthetők meg.

Kelt Aradon, 1871. évi szeptember hó 19-én.

Nagy Sándor,

rendszerinti alispán.

Első Erdélyi vasút.

875-11*

A személy- és vegyes vonatok
MENETRENDJE.

Érvényes június 15-től 1871.

Bécsből Pest, Czepléd, Arad Gyula-Fehérvárra.				Gyula-Fehérvárról Arad, Czepléd, Pestre és Bécsbe			
Személy-vonat		Vegyes vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat	
1. szám		3. szám		2. szám		4. szám	
Érk. Ind.		Érk. Ind.		Érk. Ind.		Érk. Ind.	
ó. p. ó. p.		ó. p. ó. p.		ó. p. ó. p.		ó. p. ó. p.	
Bécs	este 8 25	regg. 7 55	Gyulafehérvár (Rest)	regg. 4 —	délel. 10 10		
Pest	regg. 7 30	este 6 5	Alvincz	4 21	4 26	10 36	10 48
Czepléd	délel. 10 8	" 9 5	Sibóth	4 56	4 57	11 22	11 27
Arad (Rest)	délel. 4 20	regg. 6 44	Szászváros	5 21	5 23	11 55	12 5
Györök	4 59	5 1	7 30	5 56	6 10	12 43	1 13
Paulis	5 14	5 15	7 50	6 30	6 35	1 35	1 45
Radna	5 31	5 39	8 9	7 4	7 5	2 18	2 21
Konop	6 9	6 12	9 3	7 25	7 30	2 44	2 51
Berzova	6 32	6 34	9 28	7 40	7 41	3 4	3 5
Soborsin	7 21	7 29	10 31	8 11	8 13	3 42	3 47
Zám	8 7	8 9	11 23	8 47	8 53	4 28	4 40
Gurazada	8 41	8 42	12 6	9 37	9 42	5 34	5 40
Illye	8 53	9 —	12 21	10 1	10 3	6 2	6 10
Branyicska	9 22	9 23	12 53	10 33	10 38	6 43	6 58
Déva	9 53	9 58	1 26	10 53	10 54	7 16	7 17
Piski (Rest)	10 19	10 39	2 —	11 6	11 10	7 31	7 36
Szászváros	11 13	11 15	3 14	11 46	délel. 8 20	este	
Sibóth	11 42	11 43	3 57	6 13	este 6 20	regg.	
Alvincz	12 16	12 21	4 42	9 35	" 9 51	délel.	
Gyulafehérvár (Rest)	12 40	éj. fut.	5 18	6 9	regg. 6 36	este	

Piskiről Petrozsenybe.

Petrozsenyiből Piskire.

Vegyes vonat		Vegyes vonat	
23. szám		24. szám	
Érkez. Indul.		Érkez. Indul.	
ó. p. ó. p.		ó. p. ó. p.	
Pi-ki (Rest)	délel. 2 40	Petrozseny (Rest)	regg. 6 30
Zeykfalva-Kalán	3 18	Banica	7 17
Russ	3 34	Krivadia	8 23
Várallya-Hátszeg	4 14	Puj	9 24
Puj	5 12	Várallya-Hátszeg	10 20
Krivadia	6 16	Russ	11 4
Banica	7 20	Zeykfalva-Kalán	11 22
Petrozseny (Rest)	8 20	Piski (Rest)	12 —

Vonat-esatlakozások:

I. Aradon:

A. A Gyula-Fehérvárról jövő 2. sz. vonat, a déli 12 óra 25 perczkor Pestre induló 22. sz. vonathoz.

A Gyula-Fehérvárról jövő 4. sz. vonat, az esti 9 óra 54 perczkor Pestre induló 24. sz. vonathoz.

B. A Czeplédre délutáni 3 óra 42 perczkor érkező 21. sz. vonat, a Gyula-Fehérvárra induló 1. sz. vonathoz.

A Czeplédre regg. 6 óra 4 perczkor érkező 23. sz. vonat, a Gyula-Fehérvárra induló 3. sz. vonathoz.

II. Piskin:

A. Az Aradról délutáni 2 órakor érkező 3. sz. vonat, a Petrozsenybe induló 23. sz. vonathoz.

A Gyula-Fehérvárról délutáni 12 óra 43 perczkor érkező 4. sz. vonat a Petrozsenybe induló 23. sz. vonathoz.

B. A 24. sz. vonat az Aradra induló 4. sz. vonathoz.

Petrozsenyiből a Gyula-Fehérvárra induló 3. sz. vonathoz.

Posta-esatlakozások:

Aradon: Arad-Nagyvárad személyszállító posta.

Indul Aradról 6 órakor este. Érkezik Nagyváradra 9 órakor reggel. Indul Nagyváradról 6 órakor este. Érkezik Aradra 9 óra 55 perczkor reggel.

Arad—Buttyin személyszállító posta.

Indul Aradról 4 órakor délután. Érkezik Buttyinba 2 óra 55 perczkor éjfélt után. Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perczkor délut.

Gyula-Fehérvár: Nagy-Szeben-Kolozsvár személyszállító-posta.

Indul Nagy-Szebenből 10 óra 30 perczkor reggel. Érkezik Gyula-Fehérvárra 6 óra 35 perczkor este. Indul Gyula-Fehérvárról 7 órakor este. Érkezik Kolozsvárra 6 órakor reggel. Indul Kolozsvárról 4 órakor délután. Érkezik Gyula-Fehérvárra 2 óra 35 perczkor reggel. Indul Gyula-Fehérvárról 2 óra 50 perczkor reggel. Érkezik Nagy-Szebenbe 11 óra 25 perczkor délelőtti.

Soborsinban: Lugos—Soborsin személyszállító küldöncz-posta.

Indul Lugosról 9 óra 30 percz. este. Érkezik Soborsinba 4 óra 30 perczkor reggel. Indul Soborsinból 10 óra 30 perczkor reggel. Érkezik Lugosra 5 óra 30 perczkor délután.

Nagy-Szeben—Károly-Fehérvári küldöncz-posta.

Indul Nagy-Szebenből 6 órakor este. Érkezik Gyula-Fehérvárra 2 óra 54 perczkor reggel. Indul Gyula-Fehérvárról 7 óra 15 perczkor este. Érkezik Nagy-Szebenbe 3 óra 50 perczkor reggel.

A főigazgatóság.

7203/1841.

855-1-3

Hirdetmény.

Melyszerint Aradmegye polgári törvényszéke, mint csődbírósnak részéről 1871. évi augusztus hó 23-ról 7203 sz. a végzése folytán a néhai Dániel Károly csődhitelezői elhalálozott Kutnyi Alajos ügyvéd csődhitelezői választmányi tag helyébe 1871. évi szeptember hó 29-dik napján a megyetörvényszék pörtárában nyitandó közös jegyzőkönyvben, választmányi tag kinevezésére ezennel felhivatnak, azon megjegyzéssel, miszerint különben a választmányi hivatalból fog kiegészített.

Kelt az Aradmegye polgári törvényszéke mint csődbírósnak 1871. évi augusztus hó 23-án tartott tanácsüléséből.

Nagy Sándor,

első alispán, mint m. törvényszéki elnök.

Naszády Iván,

tanácsjegyző.

Egy fiatal fejős bivaly eladó. — Értekezhetni szent-ter 5-ik szám alatt, földszint balra.

812-2-9

Felhívás!

Dietrich Albert felperesnek Pap József és Kis József dombratosi lakos alperesek elleni 409 frt 50 kr. és járuléka iránti keresetében alpereseknek a dombratosi telephelységben és pusztai bérletükön tartsattott idei dohány bevételei árának fele része felperes részére bíróilag lefoglaltatván, mindazok, kik ezen dohány árának lefoglalt fele részéhez igényt avagy elsőséget tartanak, felhivatnak ebbeli keresetüknek ezen felhívás utolsó közzétételétől számított 8 nap alatt a főszolgabíróshoz leendő beadására, ellenesetben csak is az ár feleslegre lesznek utasítva.

Batonyán, 1871. szept. hó 1-én.

Buzáth Simon,

t. szolgabíró mint végrehajtó.

3824/1871.

847-3-3

Árverési hirdetmény.

Voda János részéről Baba On elleni végrehajtási ügyében 3824/1871. sz. a. kelt árverési végzésnél fogva a Nádas községi 342. sz. t. jtkben Baba On nevére felvett 57 frt 50 kr-ra becsült ház birtokait és 1/2 föld felől álló ingatlanok a kikiáltási összegű elfogadott becsár 10% -nak letétele mellett Nádas községében 1871. évi október hó 28-ik napján a bíróságon vagy azon felül, 1871. évi november hó 29-ik napján becsáron alól is mindenkor d. e. 10 órakor következő feltételek mellett el fog adatni.

Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét azonnal végrehajtó bírósághoz lefizetni, másik felét 6 % kamattal az árveréstől két hét múlva Aradmegye törvényszékénél lefizetni.

Vevő a vételár első részletének lefizetése után a megvett ingatlanoknak azonnal tetteles birtokába lép, annak tulajdonát azonban csak az egész vételár lefizetése után a tki átirás által nyeri meg. Abirtok átruházási illetéket egyedül vevő viseli.

Ezzel egyszersmind azon jelzőlogos hitelezők, kik nem ezen tki vi hatóság közhelyén vagy annak közelében laknak, felhivatván, hogy a prds. 433. §-ához képest itt helyben megbízottat rendeljenek, s azok nevét az eladásig jelentsék be, egyttal mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek vélnék, felszólíttatnak, miként a prs. 466 §-a értelmeben igénykereseteket törvényszabta határidő alatt nyújtsák be.

Kelt az Aradmegye törvényszékének 1871. évi június hó 28-ik napján tartott tki vi üléséből.

Aradmegye tki vi hatósága.

5851/1871.

857-1-3

Árverési hirdetmény.

Venter Gerő mint Vidovits Péter engedélyezéséről Vidovits Katiza elleni végrehajtási ügyében 5851/1871. sz. a. kelt árverési végzésnél fogva a Világos községi 817. sz. t. jtkben Vidovits Katiza nevére felvett 153 frtra becsült ház, birtokait és kenderföldből álló ingatlanok a kikiáltási összegű elfogadott becsár 10% -nak letétele mellett Világos mezővárosában 1871. évi október hó 28-ik napján a bíróságon vagy azon felül, 1871. évi november hó 29-ik napján becsáron alól is mindenkor d. e. 10 órakor következő feltételek mellett el fog adatni.

Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét azonnal végrehajtó bírósághoz lefizetni, másik felét egy hét múlva Aradmegye törvényszékénél 6% kamattal lefizetni.

Vevő a vételár első részletének lefizetése után a megvett ingatlanoknak azonnal tetteles birtokába lép, annak tulajdonát azonban csak az egész vételár lefizetése után a telekkönyvi átirás által nyeri meg.

A birtok átruházási illetéket egyedül vevő viseli.

Ezzel egyszersmind azon jelzőlogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság közhelyén, vagy annak közelében laknak felhivatván, hogy a prds. 433. §-hoz képest itt helyben megbízottat rendeljenek, s azok nevét az eladásig jelentsék be, egyttal mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek vélnék, felszólíttatnak, miként a prs. 466 §-a értelmeben igénykeresetüket törvényszabta határidő alatt nyújtsák be.

Kelt Aradmegye törvényszékének 1871. évi szeptember 6-ik napján tartott telekkönyvi üléséből.

Aradm. tki vi hatósága.

545. sz. törv.

844-3-3

Arverési hirdetés.

Az új-aradi szolgabírósnak részéről ezennel közhirrre tetetik, miszerint néhai Zébold Katalin német-szt.-péter lakosnagytáka tartozó Széplafu községben 399. sz. alatt találtató 100 frtra becsült szőlőház, Temes megye tekintetes polgári törvényszék árvaosztályának folyó évi július hó 25-én 4745. sz. a. kelt végzése következtében, — miután a folyó évi szeptember hó 8-án foganatosított árverés alkalmával vevők hiányában eladhatni nem volt, — folyó évi október hó 8-án reggeli 10 órakor Német-Szt.-Péter községében, szükség esetén a becsár alól is nyilvános árverés útján eladatik, mire a venni szándékozik 10% bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek ezen szolgabírósnak a délelőtti órákban bár mikor is megtekinthetők.

Uj-Arad, 1871. évi szept. 10.

Anyos Sándor,

szolgabíró.

726. sz. törv.

843-3-3

Árverési hirdetés.

Az új-aradi szolgabírósnak részéről ezennel közhirrre tetetik, miszerint néhai Kandler Anna széplafu lakosnagytáka tartozó Széplafu községben 399. sz. alatt találtató 100 frtra becsült szőlőház, Temes megye tekintetes polgári törvényszék árvaosztályának folyó évi július hó 25-én 4745. sz. a. kelt végzése következtében, — miután f. é. szeptember hó 3-án megtartott árverés alkalmával vevők hiányában eladhatni nem volt, — f. évi ok